

OKRESNÁ PROKURATÚRA KOŠICE II
Mojmírova 5, 040 46 Košice 1

Číslo: 4 Pv 356/16/8803-6
EEČ: 2-64-335-2017

Košice II 22.03.2017

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: zločin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1, odsek 3 písmeno a
Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice II

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie
obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX XXXXX, Slovensko

väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- zločin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1, odsek 3 písmeno a Trestného zákona
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

- v Košiciach, na ul. Krivá č. 1 dňa 04.05.2015 uzavrela prostredníctvom viazaného finančného agenta XXXXX so spol. XXXXX XXXXX na základe žiadosti Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500113728, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500,- € a Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500113729, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 960,-€, pričom v žiadosti k úverovým zmluvám uviedla nepravdivé údaje o svojich výdavkoch vyplývajúcich zo splátok jej ďalších pôžičiek, čím takto svojím konaním spôsobila spoločnosti XXXXX XXXXX., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: XXXXX, škodu v celkovej výške 3.172,27,-€

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa PZ Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach, Odbor

kriminálnej polície XXXXX, sp. zn. ORP-1032/5-VYS-KE-2016 zo dňa 17.06.2016 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a dňa 19.08.2016 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX za zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Po skončení vyšetrovania a vyhodnotení skutkového stavu a vo veci zabezpečených listinných dôkazov, vyšetrovateľ PZ podal návrh na podanie obžaloby na obvinenú pre predmetný skutok.

Preskúmaním uvedeného návrhu i celého vyšetrovacieho spisu, najmä s poukázaním na to, že pri posudzovaní otázky, či obvinená XXXXX naplnila znaky príslušného trestného činu, je nutné vziať do úvahy aj existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali obvinená a poškodený, som sa nestotožnila s predmetným návrhom a v rámci prokurátorského dozoru vykonávaného v prípravnom konaní v zmysle ustanovenia § 230 ods. 1 Trestného poriadku som dospela k právnomu záveru na odôvodnenosť zastaviť trestné stíhanie voči obvinenej XXXXX podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, nakoľko nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Tomuto konštatovaniu zodpovedajú aj výsledky realizovaného vyšetrovania, z ktorých vyplynulo, že konaním obvinenej XXXXX nedošlo k naplneniu pojmových znakov skutkovej podstaty zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona po stránke objektívnej, nakoľko sa v danom prípade jedná výlučne o občianskoprávny spor, ktorý by mal byť riešený výlučne v konaní o občianskoprávných veciach.

V rámci vyšetrovania boli vo veci vypočutí za poškodenú stranu XXXXX a svedok XXXXX, ako aj vo veci boli zabezpečené listinné dôkazy, najmä žiadosť a zmluva o revolvingovom úvere s prílohami a zmluva z iných nebankových inštitúcií, ktorými bol preukázaný a ustálený priebeh skutkového deja tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti uznesenia.

Obvinená XXXXX vo svojej výpovedi uviedla, že so spoločnosťou XXXXX XXXXX uzavrela zmluvy, aby mohla vyriešiť obživu svojich detí. Keďže je vo finančnej tiesni, je na materskej dovolenke, nedokáže úvery splácať.

Splnomocnený zástupca poškodeného XXXXX vo svojej výpovedi uviedol, že obvinená XXXXX uzavrela dňa 04.05.2015 dve Zmluvy o revolvingovom úvere so spôsobom splatenia v 36 mesačných splátkach. Na preukázanie skutočností, že spĺňa podmienky na poskytnutie úveru k žiadosti predložila občiansky preukaz, pracovnú zmluvu zo dňa 13.01.2012 so zamestnávateľom XXXXX XXXXX, dohodu o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 08.01.2013, výpis z účtu vedenom v Slovenskej sporiteľni na jej meno za obdobie január až marec 2015. Ďalej na tlačive hodnotenie dlžníka potvrdila, že má ďalšie záväzky voči iným bankovým subjektom vo výške 120,19 €. Tieto predložené doklady nekontrolovali, len poslali po spísaní žiadosti na schválenie. Spoločnosť si overovala históriu v registri nebankových inštitúcií SOLUS z.z.p.o., bez kladného príznaku. Na podklade týchto údajov bol obvinenej dňa 07.05.2015 poskytnutý úver po odrátaní poplatkov vo výške 1.350,- € a vo výške 864,- € na jej účet v Slovenskej sporiteľni a.s. v zmysle dohody. Obvinená neuhradila

ani jednu splátku z úverov.

Zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500113728 zo dňa 04.05.2016 uzavretej medzi poškodenou spol. XXXXX XXXXX, ako veriteľom a obvinenou XXXXX ako dlžníkom vyplýva, že jej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500,-€, pričom celková cena úveru predstavovala sumu vo výške 3.138,12,- €, ktorú sa obvinená zaviazala splatiť v 36-tich mesačných splátkach vo výške 87,17,- € počnúc mesiacom jún 2015 a splatnosťou poslednej splátky dňa 08.05.2018. Ako ďalej zo zmluvy vyplýva obvinená uviedla, že má ďalšie záväzky voči iným bankovým subjektom vo výške 120,19,- €.

Zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500113729 zo dňa 04.05.2016 uzavretej medzi poškodenou spol. XXXXX XXXXX, ako veriteľom a obvinenou XXXXX ako dlžníkom vyplýva, že jej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 960,- €, pričom celková cena úveru predstavovala sumu vo výške 2.008,44,-€, ktorú sa obvinená zaviazala splatiť v 36-tich mesačných splátkach vo výške 87,17,-€ počnúc mesiacom jún 2015 a splatnosťou poslednej splátky dňa 08.05.2018. Ako ďalej zo zmluvy vyplýva obvinená uviedla, že má ďalšie záväzky voči iným bankovým subjektom vo výške 120,19,- €.

Z listinných dôkazov zhromaždených vo vyšetrovacom spise vyplýva, že obvinená nepredložila k žiadosti o úver fiktívne doklady preukazujúce podmienky na splnenie poskytnutia úverov. Pri podpise zmlúv uviedla len splátku úveru vo výške 120,-€, hoci mala splácať mesačne splátku vo výške 204,41,- €.

Zo zabezpečených listinných dôkazných prostriedkov vyplýva, že poškodená spol. nepožadovala od obvinenej XXXXX žiadne doklady potvrdzujúce rozhodné skutočnosti preukazujúce jej bonitu. Tvrdenie poškodenej spoločnosti XXXXX XXXXX o tom, že v prípade, ak by obvinená uviedla pôžičku vo výške 204,14 € a nielen vo výške 120,-€, by jej nebol schválený úver, je zavádzajúce.

Povinnosť veriteľa riadne zisťovať majetkové pomery dlžníka pri spotrebiteľských úveroch vyplýva z ustan. § 7 ods. 1, ods. 2 a § 11 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úverov a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Táto právna úprava vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách a spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/LEHS. Z tejto jednoznačne vyplýva, že k jednoduchým vyhláseniam dlžníka o jeho finančnej situácii sa vyžaduje ich preukázanie konkrétnymi dôkazmi, pričom ich zabezpečenie a posúdenie zaťažuje veriteľa.

Teda je potrebné zdôrazniť, že predmetom činnosti veriteľa XXXXX XXXXX je poskytovanie spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom po dlhší čas a teda v tejto oblasti už má niekoľkoročné skúsenosti.

Trestný čin je protiprávny, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Pre naplnenie znakov každého trestného činu sa vyžaduje naplnenie všetkých pojmových znakov skutkovej podstaty, a to objektu a objektívnej stránky, subjektu a subjektívnej stránky ako súhrnu znakov, ktoré

charakterizujú určité ľudské správanie ako trestný čin. Všetky tieto znaky tvoria jeden celok a len v prípade ich kumulatívneho naplnenia možno v jednotlivých prípadoch hovoriť o trestnom čine. Absencia čo i len jedného z týchto obligatórnych znakov, ktoré nie sú vždy priamo v zákone výslovne uvedené, spôsobí to, že konkrétne ľudské správanie nie je možné podriaďiť pod zákonnú skutkovú podstatu žiadneho trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona.

Podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, *kto vyláka od iného úver alebo zabezpečenie úveru tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru, a tak mu spôsobí malú škodu, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.*

Podľa § 222 ods. 3 písm. a) Trestného zákona, *odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 a spôsobí ním väčšiu škodu.*

Pri posudzovaní otázky, či páchatel naplnil znaky príslušného trestného činu (typicky majetkovej povahy), je nutné vziať do úvahy aj prípadnú existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali páchatel a poškodený a ktorý má význam pre konkrétnu trestnú vec. Pokiaľ ide o súkromnoprávny vzťah, je potrebné totiž trvať na tom, aby na ochranu svojich majetkových záujmov dbali predovšetkým samotní účastníci takéhoto vzťahu. Od týchto účastníkov je nutné požadovať, aby postupovali obozretne a aby dodržali aspoň elementárne zásady opatrnosti, obzvlášť ak sú pre to ľahko dosiahnuteľné prostriedky. Dodržanie obvyklej miery opatrnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka má každý účastník záväzkovo právneho vzťahu, t.j. ako veriteľ, tak aj dlžník.

Za situácie, keď poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, pristúpil k neistej finančnej dispozícii a vynaložil finančné prostriedky, potom sa s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám a to za použitia prostriedkov súkromného práva. Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický štát je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného nemožno posudzovanú trestnú vec hodnotiť inak ako tak, že poškodená spol. XXXXX XXXXX, ako účastník súkromnoprávneho vzťahu evidentne nedbala na minimálnu mieru zodpovedajúcu ochrany svojich práv a majetkových záujmov, vedome zanedbala mieru opatrnosti, keď si hodnoverne neoverila ľahko dostupné informácie významné pre rozhodnutie o poskytnutí úveru. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania poškodená spoločnosť pri poskytnutí úveru žiadne iné dodatočné informácie od obvinenej k jej finančnej situácii nevyžadovala. Je pritom nepochybné, že disponuje dostatkom kvalifikovaného personálu a ďalších prostriedkov, aby pri zachovaní potrebnej opatrnosti tieto informácie získala. Navyše ako vyplýva z obchodného registra, poškodený sa venuje podnikateľskej činnosti poskytovania úverov od roku 2001, a preto musí mať dostatok skúsenosti s tým, ako hodnoverne posúdiť platobnú schopnosť žiadateľa o úver a tým predísť, resp. v čo najväčšej miere minimalizovať riziko nesplácania úverov. Poškodená spol. XXXXX s.r.o. tak vedome riskuje, pokiaľ takýmto spôsobom

poskytuje úvery pravdepodobne vedená snahou o dosiahnutie, čo najväčšieho objemu obchodov. Potom by však bolo v rozpore s princípmi, na ktorých je založený právny štát, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a záujmov. Trestným postihom nie je predsa možné nahradzovať inštitúty iných právnych odvetví určené k ochrane majetkových práv a záujmov.

V tejto súvislosti k znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu je potrebné uviesť, že len uvedenie určitých nepravdivých skutočností nie je možné, samo o sebe, považovať za „uvedenie do omylu“ v zmysle základnej skutkovej podstaty trestného činu, pretože „uvádzanie, či deklarovanie nepravdy“ nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať klamanú osobu (ide o posudzovanie spôsobilosti, či nespôsobilosti použitého prostriedku oklamať poškodeného), respektíve, či k oklamaniu poškodeného došlo len preto, že ten celkom (hrubo) zanedbal svoju povinnosť (všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z § 415 Občianskeho zákonníka) a zjavne konal bez dodržania určenej miery opatrnosti. V takomto prípade možno hovoriť o tom, že k škode na majetku poškodeného došlo výhradne v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti na strane poškodeného, t. j. s porušením obvyklej miery opatrnosti, pretože za jej bežného dodržania by bolo vylúčené oklamanie poškodeného, teda išlo o konanie nespôsobilé uviesť niekoho do omylu a spôsobilým sa stalo len a výlučne vďaka zjavnému porušeniu obvyklej miery opatrnosti zo strany poškodeného.

Na základe uvedeného mám za to, že v predmetnom prípade neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty: prečin úverového podvodu, konkrétne znak spočívajúci v uvedení do omylu. Ku škode na majetku poškodeného došlo výlučne z dôvodu zjavného porušenia obvyklej miery opatrnosti, pričom poškodená spoločnosť mohla jednoducho odhaliť nepravdivosť údajov uvádzaných obvineným, avšak za týmto účelom nevykonala žiadnu aktivitu, nakoľko tú vykonala až potom, čo obvinený nesplácal úver.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku *prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.*

Vzhľadom na uvedené dôvody bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Gabriela Andrásiová
prokurátorka